

«Тасдиқ мекунам»

Ректори Донишгоҳи миллии Тоҷикистон,
профессор Насриддинзода Э.С.

соли 2025

ХУЛОСАИ ДОНИШГОҲИ МИЛЛИИ ТОҶИКИСТОН

Диссертатсияи Ҳайдаров Фаҳриддин Наботович дар мавзӯи «Амир Муиззӣ ва мақоми ӯ дар адабиёти аҳди Салҷуқиён (нимаи дуҷоми асри XI ва аввали асри XII)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 10.01.01 – Адабиёти тоҷик; равобити адабӣ дар кафедраи таърихи адабиёти факултети филологияи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ба анҷом расидааст.

Ҳайдаров Фаҳриддин Наботович соли 1996 факултети филологияи Донишгоҳи давлатии Тоҷикистон (ҳоло Донишгоҳи миллии Тоҷикистон)-ро бо ихтисоси забон ва адабиёти тоҷик хатм карда, солҳои 1996-1997 ба ҳайси муҳаққиқ-қоромӯзи кафедраи таърихи адабиёти тоҷик фаъолияти илмӣ ҳудро ба роҳ мондааст. Аз соли 1997 то соли 2000 аспирантураро дар назди кафедраи таърихи адабиёти тоҷик гузаштааст. Аз соли 2001 то соли 2004 дар вазифаи мушовири ноиби аввали ректори Донишгоҳи давлатии миллии Тоҷикистон, солҳои 2004-2006 сардори шӯбаи таълими бахши ғоибонаи ДДМТ, соли 2006 то 2008 мудирӣ сектори тарбияи Донишгоҳи давлатии миллии Тоҷикистон, аз соли 2008 то 2010 мудирӣ шӯбаи мониторинг ва сифати таълими ДМТ, аз соли 2010 то 2013 сардори маркази тестӣ ва мониторинги сифати таълими ДМТ, аз соли 2013 то 2016 декани факултети журналистикаи ДМТ, аз соли 2016 то 2022 сардори Раёсати таҳсилоти олии касбӣ ва баъдидипломии Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҳамзамон дотсенти кафедраи таърихи адабиёти тоҷики факултети филологияи ДМТ, аз соли 2022 то 2024 ходими илмӣ кафедраи таърихи адабиёти тоҷик ва аз соли 2024 инҷониб ба ҳайси дотсенти кафедраи таърихи адабиёти тоҷик ифои вазифа намуда истодааст.

Ҳайдаров Фаҳриддин Наботович соли 2002 рисолаи номзадӣ ҳудро дар мавзӯи «Рӯзгор ва осори Бадри Чочӣ» дар Шӯрои диссертатсионӣ назди Институти забон ва адабиёти ба номи Рӯдакии АМИТ дифоъ намудааст.

Мушовири илмӣ: Мисбоҳиддини Нарзиқул – доктори илмҳои филологӣ, профессори кафедраи таърихи адабиёти тоҷики факултети филологияи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон.

Мавзӯи диссертатсияи доктории Ҳайдаров Фаҳриддин Наботович дар Шӯрои олимони факултети филологияи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон аз

26.04.2019, қарори №9 ва дар Шурои олимони Донишгоҳи миллии Тоҷикистон аз 31.05.2019, қарори №12 тасдиқ шудааст.

Аз муҳокимаи диссертатсия чунин натиҷагирӣ карда шуд:

Таҳқиқу омӯзиши зиндагинома ва мероси адабии адибони давраҳои гуногуни таърихӣ дар муайян кардани вазъи сиёсӣ иҷтимоӣ, адабӣ фарҳангӣ, таҳаввули сабку ҷараёнҳои адабӣ, мактабҳо ва марҳалаҳои таърихи адабиёт бархурдоранд. Аз ин рӯ, махсусиятҳои муҳити адабии ҳар як давра замон дар натиҷаи омӯзиши зарурии рӯзгори адибон, мероси адабии онҳо ва осори хаттӣ як муҳити адабӣ мавриди баҳрабардорӣ қарор мегирад. Дар густариши адабиёти форсӣ тоҷик аз назари таҳаввулу тараққиӣ ҷанбаҳои назарӣ амалии шеърӣ шоирӣ ва ба арсаи эҷод ворид гардидани ҷеҳраҳои машҳури адабӣ қарнҳои XI-XII марҳалаи хос ба шумор меравад. Аз ҷанбаҳои муҳимтарини рушду такомули адабиёти ин давра раванги шеърӣ шоирӣ буда, шеърӣ форсӣ бо ба майдони эҷод ворид гардидани шоирони маъруф ва таълифоти онҳо аз назари шакл ва муҳтаво ғанӣ гардид. Ин марҳалаи адабӣ ба замони ҳукумати Салҷуқӣ марбут аст ва пасомади ҷангу хархашаҳо миёни аҳли ин хонавода ба пешрафти илму фарҳанг ва адаб дар ин давра бо вучуди эҷоди монеаҳо бунёди онро заиф гардонид натавонист. Дар асри XI ва аввалҳои асри XII адабиёти форс-тоҷик дар қаламрави паҳновари Салҷуқӣ, аз ҷумла, ҳавзаҳои адабии Хуросон, Ироқ, Мовароӣ Қасос, Мовароуннаҳр, Ғазнин ва ғарби Ҳиндустон ривҷу раванг ёфт. Маҳз дар ҳамин давра, ки дар ҳаёти иҷтимоӣ фарҳангӣ радду бадалҳо ва қасишу афзоишоти бештаре роиҷ будааст, шахсиятҳои барҷастаи адабӣ ба майдон омада, барои рушди адабиёт саҳми созгоре гузоштаанд.

Дар қатори шахсиятҳои адабии ошно дар адабиёти нимаи дууми асри XI ва аввали асри XII ҷеҳраҳои то имрӯз ба таври лозима ношинохтае низ зиндагӣ ва эҷод кардаанд, ки саҳми онҳо дар таҳаввули адабиёти классикӣ қам набудааст. Яке аз эшон шоири соҳибсухан, қасидасарои машҳури давра, маликушшуарои дарбори Султон Маликшоҳ ва Султон Санҷари Салҷуқӣ ва яке аз пешравтарин намоёндагони адабиёти қуруни зикршуда Абуабдуллоҳ Муҳаммад ибни Абдулмалик Муиззии Нишопурӣ мебошад.

Мавзӯи таҳқиқ бо он характернок аст, ки Амир Муиззӣ дар баробари соҳиби сабки баргузида ва эътирофи мақоми хоссааш аз ҷониби аҳли илму адаб, идомадиҳандаи бесоликаӣ қасидаи классикӣ бо услуби хос мебошад. Илова бар ин, мазмун ва мундариҷаи осори Амир Муиззӣ фарогир, махсусан, қасидаи ӯ пурмуҳтаво, баландмаънӣ ва аз нигоҳи забон салису раванг ва аз назари сабки баён дорои равише махсус ҳастанд. Аз ин рӯ, паҷӯшиши рӯзгор ва мероси адабии Амир Муиззӣ, ки дар таърихи адабиёти тоҷик ҳамчун яке аз шоирони соҳибтаъби фасеҳбаён шинохта шуда, аз ҷумлаи намоёндагони номдори ҳавзаи адабии Марв

дар ин замон ба шумор меравад, барои муайян кардани таҳаввули адабиёт дар давраҳои баъдина аз аҳаммият ҳолӣ нест.

Дар ин робита, мақсади асосии таҳқиқ дар диссертатсия баррасии рӯзгор ва осори Амир Муиззӣ ва мақоми ӯ дар адабиёти аҳди Салҷуқиён (нимаи дуҷуми асри XI ва аввали асри XII) мавриди пажӯҳиши ҳамаҷониба қарор гирифтааст.

Дар диссертатсия маротибаи аввал омӯзиши рӯзгори Амир Муиззӣ ва мероси адабии ӯ дар доираи меъёрҳои таҳқиқии даврони охир ба таври густарда мавриди баррасии илмӣ қарор гирифтааст ва ҳалу ҷасли масъалаҳои зерин аз ҳадафҳои меҳвари таҳқиқ ба шумор мераванд:

- дар асоси маълумоти сарчашмаҳои таърихӣ адабӣ ва таҳқиқоти илмӣ муосир муқаррар кардани вазъи сиёсӣ ва иҷтимоӣ Хуросони замони Амир Муиззӣ, ки бо мақсади муайян сохтани омилҳои таъсиррасон ба муҳити адабӣ сурат мегирад;
- таҳқиқу баррасии вазъи илму фарҳанг ва муҳити адабии Хуросон дар давраи мавриди назар;
- таҳлили таъйини авзои сиёсӣ иҷтимоӣ ва илмӣ фарҳангии замони шоир, ки аз унсурҳои муҳимтарини таъсиррасон ба мазмуну муҳтавои осори бадеии замон маҳсуб меёбанд;
- муқаррар кардаи масоили марбут ба рӯзгори Муиззӣ: замон ва макони таваллуд, наврасӣ ва ҷавонӣ, касби камол, зиндагӣ ва эҷод дар муҳити дарбор, муносибати аҳли адаб бо шоир, анҷоми рӯзгор ва тасвири зиндагиномаи илмӣ шоир;
- муайян намудани мақоми шоирони гузашта дар ашъори шоир ва робитаи ҳамзамонон бо ӯ;
- баррасии мероси адабии Муиззӣ аз назари мавзӯ ва муҳтаво, гурӯҳбандии ашъори шоир вобаста ба навъи шеърӣ;
- таҳқиқи қасоиди Муиззӣ, ки дар девони шоир ҷойгоҳи махсус дорад, аз нигоҳи идомаи суннати қасидасароӣ ва ташаббусҳои шоир дар ин самт;
- баррасии махсусиятҳои жанрӣ ва мазмуну муҳтавои рубоӣ, ғазалиёт, муқаттаот ва анвои дигари адабӣ;
- бо таъя ба феҳрастҳои нисбатан муътамад муайян кардани нусхаҳои хаттии девони ашъори шоир, ки дар китобхонаҳои бузурги ҷаҳон нигоҳдорӣ мешаванд ва таҳқиқи ҳолати кунунии интишори девони ашъори Муиззӣ;
- таҳқиқи хусусиятҳои бадеии ашъори Муиззӣ бо назардошти вежагӣҳои шеъри мадҳӣ-ситоишӣ замони Салҷуқиён, васфи аносири давлат ва давлатдорӣ, истеъдоди шоири мадеҳасаро ва қорбурди санъатҳои бадеӣ дар ашъори ӯ.

Мавзӯи «Амир Муиззӣ ва мақоми ӯ дар адабиёти аҳди Салҷуқиён (нимаи дуҷуми асри XI ва аввали асри XII)» ба доираи мавзӯ ва масъалаҳои таҳқиқии шиносномаи ихтисоси илмӣ 10.01.01 – Адабиёти тоҷик; равобити адабӣ мувофиқат мекунад. **Натиҷаҳои таҳқиқро** зимни пажӯҳиш дар самтҳои дигар,

аз ҷумла таърих, фалсафа, этикаю эстетика, забоншиносӣ, матншиносию нусхашиносӣ ва ғайра **татбиқ кардан мумкин аст.**

Мавзуи диссертатсия ба «Самтҳои афзалиятноки таҳқиқоти илмӣ ва илмию техники дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2025», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26-уми сентябри соли 2020, №503 тасдиқ шудааст, **мутобиқат дорад.** Илова бар ин, ба маводди диссертатсия зимни пажӯҳиши мавзӯ ва масъалаҳои гуногуни таърихи адабиёти тоҷик, адабиёти ҷаҳон, матншиносӣ ва нусхашиносӣ метавон тақия кард.

Саҳми шахсии докталаби дарёфти дараҷаи илмӣ таҳқиқи масъалаҳои марбут ба рӯзгору осори Амир Муиззӣ ва мақоми ӯ дар адабиёти аҳди Салҷуқиён (нимаи дуҷоми асри XI ва аввали асри XII) буда, бори аввал дар адабиётшиносии тоҷик ба таври густарда дар қолаби монографӣ ҷамъбааст гардидааст. Ҳамзамон, ҷойгоҳи Муиззӣ дар таҳаввули қасида, бори нахуст дар адабиётшиносии тоҷик мавриди таҳқиқи ҳамаҷониба қарор гирифтааст. Дар баробари ин, муаллифи диссертатсия саҳми шоирро дар таълифи анвои гуногуни шеърӣ, махсусан, рубоӣ ва ғазал низ мушаххас карда, қорбурди як қатор ороҳҳои адабиёро аз ҷониби шоир мавриди таҳлил қарор додааст.

Тасвиби амалии натиҷаҳои таҳқиқ. Доир ба муҳтавои асосии диссертатсия ва хулосаҳои таҳқиқ муаллиф дар конференсияҳои байналмилалӣ, ҷумҳуриявӣ, донишгоҳӣ ва маҳфилҳои илмию амалӣ (солҳои 2019-2024) маърузаҳо пешниҳод кардааст. Бахшҳои асосии диссертатсия дар ҷаласаҳои кафедраи таърихи адабиёти тоҷики факултети филологияи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон баррасӣ шудаанд.

Ба сифати **сарчашмаҳои таҳқиқ**, пеш аз ҳама, девони ашъори Амир Муиззӣ мавриди истифода қарор дода шудааст, ки сарчашмаҳои адабию таърихии ба даврони шоир наздиктару нисбатан қомил ва бевосита ба масъалаҳои алоқаманд ба таҳқиқу таҳлили аҳволу осори шоир дахлдор, инҷунин, таълифоти муҳаққиқони муосир низ аз ин шуморанд.

Асосҳои назарӣ ва методологии диссертатсия дар асоси таҷрибаи таҳқиқии муҳаққиқони ватанию хориҷӣ, ба монанди Е.Э. Бертелс, М. Рейснер, Э. Браун, Ҳ. Эте, Ян Рипка, А.Е. Кримский, Г. Гётман, Аббос Иқболи Оштиёнӣ, Саъид Нафисӣ, Маликушшуаро Баҳор, Муҳаммад Қазвинӣ, Бадеуззамони Фурӯзонфар, Ҷалолуддини Ҳумой, Забеҳуллоҳи Сафо, Абдулҳусайни Зарринқӯб, Шафеии Қадқанӣ, Ризозода Шафак, Сируси Шамисо, Аҳмад Ризо Ялмаҳо, Холик Мирзозода, Расул Ҳодизода, Аҳмад Абдуллоев, Худой Шарифов, Урватулло Тоиров, Бадриддин Мақсудов, Мисбоҳиддини Нарзиқул ва дигарон истифода ва аз андешаҳои назарии онҳо истиқбол шуд.

Навоварии диссертатсия. Диссертант бо нигоҳи тоза ва бо тақия ба маъхазҳои муътамад ва нисбатан қомил раванди рӯзгор ва мероси адабии Амир Муиззиро мавриди омӯзиш қарор додааст. Ҳамзамон, бо истифода аз ахбори

сарчашмаҳои илмию назарӣ, адабию таърихӣ миқдори касоид, қитъаот, ғазалиёт, тағаззулот, рубоӣёт ва теъдоди умумии абёти девон, сабки эҷод ва муҳтавои ашъори шоир ба таври муфасссал таҳқиқ шудаанд. Таҳлили ҳамаҷониба ва баррасии дурусти масъалаҳои мазкур барои дарки махсусиятҳои рушду таҳаввули адабиёти нимаи дуюми асри XI ва аввали асри XII аз аҳаммияти назарӣ ва амалии зиёде бархурдор аст. Аз таҳқиқи анҷомёфта метавон вежагиҳои адабиёти аҳди Салҷуқӣёнро дар нимаи дуюми асри XI ва аввали асри XII ба таври васеъ фаро гирифт.

Самти дигари навоари диссертатсия дар таҳқиқи ҳамгирои ҳаёти сиёсӣ иҷтимоӣ, илмию фарҳангӣ ва адабии замон бо зиндагӣ ва эҷодиёти Амир Муиззӣ мушаххас мешавад, ки ин равиш барои муайян кардани вазъи адабиёти аҳди Салҷуқӣён дорои аҳаммият аст.

Аҳамияти назарӣ ва амалии диссертатсияи доктории Ҳайдаров Фаҳриддин Наботович дар он зоҳир мегардад, ки қисматҳои таркибии бобу фаслҳо ва натиҷагирӣ аз мабоҳиси аслию фаръӣ равишҳои назарии илми адабиётшиносии муосири тоҷикро дар таҳқиқи баъдинаи масоили дигари таҳқиқталаби эҷодиёти Амир Муиззӣ дар иртибот ба адабиёти аҳди Салҷуқӣён фароҳам овардааст. Аз ҷумла, вусъат ёфтани хусусиятҳои жанрию муҳтавоӣ, вежагиҳои хунарии осори манзуму мансури он замон, масъалаҳои сабк ва назари бадеӣ эстетикӣ, ки ғояи асосии ашъори шоирони ҳамзамони Муиззиро дар бар мегирад, аз ҷузъиёти муҳими он ба шумор меравад. Дар баробари ин, муаллиф дар қатори таҳқиқи хусусиятҳои бадеии ашъори Муиззӣ ба вижагиҳои шеърӣ мадҳӣ-ситоишии замони Салҷуқӣён, тавсифи аносири давлат ва давлатдорӣ дар он замон ва истифодаи санъатҳои бадеӣ аз ҷониби Амир Муиззӣ бо риояи асосҳои назарии таҳқиқоти тоза таваҷҷуҳ кардааст, ки дорои аҳаммияти махсуси назарӣ мебошад. Дар баробари ин, аҳаммияти амалии таҳқиқ бо он мушаххас мешавад, ки хулосаҳои илмии муаллифи диссертатсияро метавон дар таълими асосҳои назарию амалии илмҳои адабиётшиносӣ, поэтика, сабкшиносӣ, ахлоқ, ҷомеашиносӣ, таърих ва ғайра мавриди истифода қарор дод.

Мундариҷа ва муҳтавои асосии диссертатсияи Ҳайдаров Фаҳриддин Наботович дар 21 мақолаи илмӣ, аз ҷумла **15 мақола** дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр шудаанд, ки теъдод ва муҳтавои онҳо ба талаботи таълиф ва таҳияи автореферат ва диссертатсияҳо барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илм мувофиқ мебошанд. Мақолаҳои дар маҷаллаҳои тақризшаванда банашррасида ба мавзӯи таҳқиқ иртиботи бевосита дошта, **муҳтавои асосии диссертатсия ва авторефератро инъикос менамоянд.**

I. Таълифоти муаллиф дар мачаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- [1–М]. Мақсудов Б., Ҳайдаров, Ф.Н. Амир Муиззӣ ва рушди адабиёти дарбории Салчуқиён дар Хуросон / Б. Мақсудов, Ф.Н. Ҳайдаров // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе, 2015. – №4/4 (171). – С. 234-238.
- [2–М]. Ҳайдаров, Ф.Н. Нигоҳи мухтасар ба таҳқиқи рӯзгор ва осори Амир Муиззии Нишопурӣ / Ф.Н. Ҳайдаров // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе, 2016. – №4/5 (209). – С. 227-232.
- [3–М]. Ҳайдаров, Ф. Н. Марсия ва мақоми он дар ашъори Амир Муиззӣ / Ф.Н. Ҳайдаров // Номаи Донишгоҳ. Силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва ҷомеашиносӣ. – Хуҷанд, 2017. – №4 (53). – С. 98-106.
- [4–М]. Ҳайдаров, Ф. Н. Осори шоир – бозгӯи рӯзгори шоир / Ф.Н. Ҳайдаров // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе, 2018. – №7. – С. 227-235.
- [5–М]. Ҳайдаров, Ф.Н. Фарҷоми рӯзгори Амир Муиззӣ / Ф.Н. Ҳайдаров // Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Н. Хусрав. Силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва иқтисодӣ. – Бохтар, 2019. – №1/4 (68). – С. 9-13.
- [6–М]. Ҳайдаров, Ф.Н. Мавқеи рубой дар эҷодиёти Муиззӣ / Ф.Н. Ҳайдаров // Номаи Донишгоҳ. Силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва ҷомеашиносӣ. – Хуҷанд, 2020. – №4 (65). – С. 156-161.
- [7–М]. Ҳайдаров, Ф.Н. Ашъори Муиззӣ аз нигоҳи анвои адабӣ ва мухтасар / Ф.Н. Ҳайдаров // Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Н. Хусрав. Силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва иқтисодӣ. – Бохтар, 2021. – №1/1 (83). – С. 15-22.
- [8–М]. Ҳайдаров, Ф.Н. Баррасии рӯзгор ва осори Муиззӣ дар сарчашмаҳои адабию таърихӣ / Ф.Н. Ҳайдаров // Паёми Донишгоҳи забонҳо. Силсилаи илмҳои филологӣ, педагогӣ ва таърих. – Душанбе, 2021. – №2 (42). – С. 134-140.
- [9–М]. Ҳайдаров, Ф.Н. Қиссаи тир хӯрдани Муиззӣ / Ф.Н. Ҳайдаров // Суханшиносӣ. – Душанбе, 2022. – №4. – С. 100-108.
- [10–М]. Ҳайдаров, Ф.Н. Таҳқиқи рӯзгор ва осори Муиззӣ дар Эрон / Ф.Н. Ҳайдаров // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ. – Душанбе, 2022. – №5(100). – С. 252-260.
- [11–М]. Ҳайдаров, Ф. Н. Ҷойгоҳи бузургони пешин дар ашъори Муиззӣ / Ф.Н. Ҳайдаров // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе, 2023. – №3. – С. 194-204.
- [12–М]. Ҳайдаров, Ф.Н. Рӯзгор ва осори Амир Муиззӣ аз назари муҳаққиқони тоҷик / Ф.Н. Ҳайдаров // Номаи Донишгоҳ. Силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва ҷомеашиносӣ. – Хуҷанд, 2024. – №1 (78). – С. 217-223.
- [13–М]. Ҳайдаров, Ф.Н. Вижагиҳои шеърӣ мадҳӣ-ситоишии замони Салчуқиён / Ф.Н. Ҳайдаров // Номаи Донишгоҳ. Силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва ҷомеашиносӣ. – Хуҷанд, 2024. – №2 (79). – С. 204-213.

- [14–М]. Ҳайдаров, Ф. Н. Рӯзгор ва осори Амир Муиззӣ аз нигоҳи муҳаққиқони турк / Ф.Н. Ҳайдаров // Ахбори ДДХБСТ. Силсилаи илмҳои гуманитарӣ. – Хучанд, 2024. – №4 (101). – С. 59-68.
- [15–М]. Ҳайдаров, Ф.Н. Вазъи сиёсӣ ва иҷтимоии Хуросон дар замони Амир Муиззӣ / Ф.Н. Ҳайдаров // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе, 2024. – №10. – С. 248-257.

II. Дар маҷмуа ва нашрияҳои дигар:

- [16–М]. Ҳайдаров Ф.Н. Нақши «Чаҳор мақола» дар таҳқиқи рӯзгор ва осори Амир Муиззии Нишопурӣ / Ф.Н. Ҳайдаров // Дурдонаи Шарқ. Маҷаллаи адабӣ, илмӣ ва фарҳангии тоҷикони Ёзбекистон. – Самарқанд, 2022. – №3. – С.84-92.
- [17–М]. Ҳайдаров Ф.Н. Тараннуми ишқ дар тағаззулоти Муиззӣ / Ф.Н. Ҳайдаров // Маводи конференсияи илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи «Рушду таҳаввули жанри қасида дар адабиёти форсу тоҷик» бахшида ба бузургдошти ҳаким Носири Хусрави Қубодиёнӣ ва 80-солагии доктори илмҳои филологӣ, профессор Икромов Искандар (Бохтар, 21-уми декабри соли 2023). – Бохтар, 2023. – С. 116 –127.
- [18–М]. Ҳайдаров Ф.Н. Инъикоси воқеаҳои таърихӣ дар девони Муиззӣ / Ф.Н. Ҳайдаров // Маводи конференсияи байналмилалӣ илмӣ-назариявӣ дар мавзӯи «Масъалаҳои мубрами филологияи шарқ ва равобити адабӣ» бахшида ба 35-солагии Истиклоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон (Хучанд, 26-27-уми апрели соли 2024). – Хучанд, 2024. – С. 443-452.
- [19–М]. Ҳайдаров Ф.Н. Истиқболи Муиззӣ аз шоирони замони Ғазнавӣ / Ф.Н. Ҳайдаров // Маводи конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ «Ҷойгоҳи профессор Абдушукур Абдусатторов дар таҳқиқи нақди адабиёти тоҷик» (14-уми майи соли 2024). – Душанбе, 2024. – С. 158-169.
- [20–М]. Ҳайдаров Ф.Н. Муиззӣ ва Фирдавсӣ / Ф.Н. Ҳайдаров // Маҷмуаи мақолоти конференсияи илмӣ-амалии байналмилалӣ «Нақши «Шоҳнома»-и Фирдавсӣ дар таҳкиму густариши забону адабиёт ва илму фарҳанги тоҷик», (Хучанд, 14-15-уми майи соли 2024). – Хучанд, 2024. – С. 346-366.
- [21–М]. Ҳайдаров Ф.Н. Назари модеҳонаи Муиззӣ ба шахсиятҳои достонии «Шоҳнома»-и Фирдавсӣ / Ф.Н. Ҳайдаров // Маҷмуаи конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалии «Нақши «Шоҳнома»-и Абулқосим Фирдавсӣ ва ҳуввияти миллий» бахшида ба қашнвораи 1090-солагии Ҳаким Абулқосим Фирдавсии Тӯсӣ (Душанбе, 27-28-уми ноябри соли 2024). – Душанбе, 2024. – С. 270-279.

Кафедраи таърихи адабиёти тоҷики факултети филологияи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон диссертатсияи Ҳайдаров Фаҳриддин Наботовичро дар мавзӯи «Амир Муиззӣ ва мақоми ӯ дар адабиёти аҳди Салҷуқиён (нимаи дуҷуми асри XI ва аввали асри XII)» кори анҷомёфтаи илмӣ ва муҳиму зарурӣ меҳисобад,

ки дар сатҳи баланди илмию таҳқиқӣ таълиф шуда, ба талаботи кори диссертатсионӣ ҷавобгӯ мебошад. Дар ин замина, диссертатсияи мазкур ба ҳимоя аз рӯйи ихтисоси 10.01.01 – Адабиёти тоҷик; равобитаи адабӣ ва дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои филологӣ тавсия мешавад.

Хулоса дар ҷаласаи кафедраи таърихи адабиёти тоҷики факултети филологияи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон қабул гардид.

Иштирок дошт: 13 нафар. Натиҷаи овоздихӣ: «тарафдор» – 13 нафар, «зид» – нест, «бетараф» – нест, қарори №10 аз 28.01.2025.

Раиси ҷаласа:

доктори илмҳои филологӣ, профессори
кафедраи таърихи адабиёти тоҷик

Солеҳов М.О.

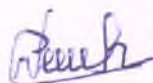
Мудири кафедраи таърихи адабиёти тоҷик,
номзади илмҳои филологӣ, дотсент

Наботӣ Р.

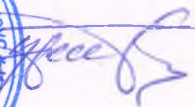
Котиби илмӣ:

Номзади илмҳои филологӣ, дотсенти
кафедраи таърихи адабиёти тоҷик

Нозимова Г.С.

Имзоҳои М.О. Солеҳов, Р. Наботӣ
ва Г.С. Нозимоваро тасдиқ мекунам.
Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

Тавқиев Э.Ш.

Суроға: Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 17.

Телефон: (+992-37) 221-62-25;

факс: 227-15-10. E-mail: info@tnu.tj.

«28» январи соли 2025.